

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

PREDICAR AB L' EXEMPLE

—¿Cóm es que va á primera? ¿No sab que aquesta classe no es la de vosté?
—Deixis de classes, home: hem de mirar d' abolir las aquestas rancias preocupacions.

Domingo Pectó
p. v. *J. Abad*

CRONICA

QUAN D. Gabriel Lluch era progressista y redactor de *La Crónica de Cataluña* de segur que s'entusiasmava cantant l'Himne de Luchana, sobre tot aquells versos tan expressius que diuen:

«Moriré con la espada en la mano
moriré con la espada en la mano,
moriré con la espada en la mano
defendiendo la Constitución.»

Els temps han canviat: el progressista s'ha deixat fer conservador quan en Maura va sortir-se del partit lliberal: el redactor de *La Crónica de Cataluña* ha arribat a Alcalde de Barcelona, y ja no es l'Himne de Luchana lo que entona en las sevas acaballas, sino l'Himne de la Gana, que te la lletra molt diferent, encare que s'ha cantat ab la mateixa música.

Escolteulo ciutadans barcelonins:

«Moriré con la copa en la mano
moriré con la copa en la mano,
moriré con la copa en la mano
apurando con gusto el Champany.»

¡Y que bé li va venir l'arribada de l'Esquadra anglesa!

—Se l'ha de obsequiar!—deya l'arcalde reventant d'alegría.—Se l'ha de obsequiar espléndidament. Bé es veritat que á la caixa no hi ha un céntim, que 'l cupó s'ha pagat ab molta pena ó no s'ha pagat... Pero tant se val: *un clavo saca otro clavo*. Obsequiant als inglesos de la Esquadra, calmarém als *inglesos* de la Pubilla. Y si no s'calman, senyal de que no son prou patriotas, y per consegüent no mereixen cobrar.

—Pero es el cas, Sr. Arcalde—li observavan—que per aquests gastos no hi ha consignació en el presupost.

—¿Y qué?—responia més encalabrinat que may—Ho farém tot á la inglesa: y en sa conseqüència reclamem y exigeixo un *bill d'indemnitat*... Si no me 'l donan, me 'l prench... Perque... vamos á veure: ¿Soch ó no soch Arcalde de R. O.?

L'Arcalde Lluch, l'Arcalde *moribundo*, va portar-se ab els inglesos com un *Lord Major* de Londres... millor encare.

Perque quan el *Lord Major* de la gran metròpoli del Tàmessis vol obsequiar á algún personatge, li dona un banquet, y l'Arcalde Lluch, á l'almirall de la Esquadra, va donar-hi dos. L'un al Tibi-dabo; l'altre al Saló de Cent. ¿Som ó no som *xarons* á Barcelona?

Veritat es que 'l primer va ser com un ensaig general del segon.

El Sr. Lluch, que com sab tothom, es un model de puntualitat, el dia de l'anada al Tibi-dabo va fer mitja hora tart, permetent que Lord Beresford y 'ls seus acompanyants estessin esperant-lo tot aquest temps, al batarel del sol, en la Plassa de la Pau.

Algú va dirli per justificar la desatenció:

—Almirall: aquesta es la costum de la terra. Avants d'un bon ápat, se sol pendre una bona soleuada: es el nostre *vermouth*.

A lo qual respongué Lord Beresford, ab son *humor británich*:

—M'haguessin advertit y l'hauria pres ab para-sol.

Afortunadament l'expedició va resultar, per ser el Tibi-dabo un mirador incomparable. Se comprén

que 'ls marinos acostumats á veure las ciutats que visitan de baix á dalt, desde 'ls seus barcos, quedesin encantats al contemplar á Barcelona de dalt á baix desde 'l cim de una montanya. Ademés, hi havia allí la Guardia-municipal montada, de gran uniforme, y Lord Beresford va quedarne tan prendat que no sabia parlar de altra cosa.

—Almirall—li digué l'Arcalde—están á la vostra disposició.

—Gracias, gracias, están molt ben empleats—responia Lord Beresford.

—Sense cumpliments, ja ho sabéu. Si 'us agradan, els faig embarcar y 'us quedéu ab ells.

—¿Aixó fariau?

—¿Y per qué no? Com arcalde que soch de Real Ordre tot lo de Barcelona es meu, perque tot lo de Barcelona es del rey. Miren: un dia vaig regalar la vara á la Verge del Pilar. ¿Per qué no haig de poder regalar la Guardia municipal montada á una nació amiga?

Lord Beresford no podia sortir del seu assombro. Pero encare pujá de punt quan l'arcalde li preguntá:

—¿Quants caballs te 'l *Bullwark*?

—Dotze mil cinch cents.

—Donchs quedeuvo ab vint guardias municipals montats y 'n tindrà 12,520. Ab aixó acabarem de sellar l'aliança anglo-espanyola... y no s'podrá dir que 'l concurs d'Espanya sigui tan despreciable que no contribuixi á aumentar el poder marítim de Inglaterra.

A Lord Beresford li va fer tanta gracia aquesta sortida, que se la va apuntar en el seu llibre de memorias, tot murmurant:—*Curious... Curious...*

Pero ahont l'arcalde Lluch se va sortir de pollaguera fou en els seus brindis. ¡Quína llástima que no pugui aumentar la prossopopeya cerimoniosa de la seva eloqüència ab unas grans patillas com las que ostentava 'l inolvidable Rius y Taulet! Pera cassos de tanta solemnitat se las hauria de posar postissas!

El discurs del Tibi-Dabo y 'l discurs del Saló de Cent resultaren completament iguals; sens dupte perque en els dinars lo únich que importa variar son els plats del *menu*, no 'ls brindis, confeccionats segons fórmula de recepta, á fi de que obrin com á digestius.

El Sr. Lluch, donant á la seva veu inflexions y resonancias de barril buyt, exclamava agitant la copa ahont l'espumós *espumós* *espumós*:

—Por el Rey de Inglaterra... Por el Rey de España... ¡Hurra! ¡Hurra! ¡Hurra!!!

Pero las parets del Saló de Cent son traydoras: las parets del gloriós Saló tenen ecos amagats en els quals palpita l'esperit burlesch de algún antich conceller de la brometa. Y al ¡Hurra! ¡Hurra! ¡Hurra!!! del arcalde de R. O., l'eco va respondre: ¡Arrri! ¡Arrri! ¡Arrri!!!

El crit implacable... El crit de:—S'ha acabat la broma... ¡Fora de aquí!...

¡Quína tristesa per l'arcalde de R. O.!... ¡Haverse'n de anar del *Hôtel de ville*, quan al *Hôtel de ville* s'hi menja tan bé!...

Pero ¿quí sab? Ja fa més de tres senmanas que hauria de serne fora y no obstant encare s'hi aguanta. La dificultat de trobarli successor; la competencia entre 'ls pretendents que aspiran á la vara, li prolongan la vida arcaldesca. Ell es encare qui talla 'l rostir y qui destapa las ampollas de Champany... Potser encare rebrém la visita de un'altra esquadra, perque quan se divulgui l'espléndidés ab que aquí se las obsequia, ne vindrán de totes las na-

LA QÜESTIO DE L' HOSPITAL CLINICH

cions, y á la rada hi haurá empentas de aco-rassats. Jo no desconfio de veure á la japo-nesa de 'n Togo, que després de la destrucció de la russa, poch li queda que fer en el litoral de la *Mandxuria*...

La gran, la verdadera, l' auténtica *Mandxuria* ó *Menjuria* es la Barcelona del alcalde Lluch.

¡Y qué dimontri! Si está escrit que l' han de rellevar, prou mérits té con-trets, prou simpatías té adquiridas ab els inglesos, perque Lord Beresford s' empenyi ab el rey de la Gran Bretanya, pera que l' deixin embarcar en la esquadra inglesa en calitat de tripulant honorari.

Aquella formidable esquadra que al amparo de sas resistentis coras-sas y de sos amenassadors canons té assegurada la immunitat més ab-soluta, més que una esquadra de guerra, sembla una esquadra de *gres-ca*. Aixís va de port en port y de festa en festa, sense parar un sol moment. A bordo dels seus barcos iluminats ab bombetas eléctricas donan balls y recepcions, en correspondencia als fas-tuosos obsequis que van rebent per tot arreu... L' esquadra ing-lesea realisa 'ls ideals de la *Gatzara continua*.

¿Ahónt millor podrá estar el Sr. Lluch, tan bon punt deixi de ser alcalde?

Una sola cosa, en tot cas, li exigirá Lord Beres-ford: que hi vaji vestit de guardia municipal de ca-ballería.

Y en aquest cas accepti un' amistosa recomenació. Fassis fer l' uniforme ab aixamples, perque ab una vida tan regalada, s' hi engreixará.

P. DEL O.

DESAHOGO

Jo n' he vist d' homes ximplés; pero com don Pau, propietari de la finca que actualment adminis-tro y cultivo, dupto que n' hi hagi un altre al món. ¿No dirían per qué está enfadat ara? Oreguin que n' hi ha per llogarhi cadiras, y hasta sillóns, si tant m' apuran.

¿Volen que 'ls ho expliqui? Veurán quín propie-tari més testarut y més ridícul. Sóns un esperit mesquí, completament divorciat de las ideas mo-dernas, es capás de veure las cosas á través del es-trambótich prisma que don Pau usa.

Figúrinse que l' altre día varen presentarse al Más — el Más Garlanda, domicili d' un servidor — una colla d' excursionistas que anavan per allá fent taratla y prenent instantáneas dels llochs més pin-torescos.

L' Estat enviará metges. De lo demés, se 'n cuydará la Diputació... y ja está tot arreglat.

Se 'm plantan, com dich, á la porta del Más, y desseguida vaig comprendre qu' eran gent fina y mereixedora de tota mena d' atencions. Serían entre tots uns vinticinch ó trenta, anavan vestits de blanch y semblavan venir de molt lluny.

—Deuhen estar cansats—vaig dirlos al reparar els regalims de suhor que cara avall els rajavan.

—Bastant—me respongué ab encisadora cortesia el que aparentava ser el capítost de la colla.

—¿Per qué no s' aturan á reposar aquí uns quants días?

—¡Oh, no! Mil gracias. El nostre plan...

—Déixinse de plans y caborias. ¿Han vingut al Más? Donchs al Más se quedan, y ja 'ls asseguro jo que si la estancia en éll no 'ls resulta grata, será potser per escassés de medis, pero no per falta de voluntat.—

¿Qué no vaig parlar bé? Me sembla que, donada la hospitalaria tradició del Más Garlanda, m' era impossible obrar d' altra manera.

Com es natural, els amables excursionistes varen acabar per acceptar la meua invitació, y ja vam serhi.

Vinga matar pollastres, vinga decapitar cunills, vinga buydar las paneras dels ous, vinga, en fi, despullar l' hort y pelar tots els arbres fruyters de l' hisenda.

Aixerits y trempats ells, y bon cumplidor jo dels debers que la galantería imposa, excuso dils'hi que ni un sol moment van tenir ocasió d' aburrirse. De bon dematí anavam al estany á pescar, després ens arrivabam á la font dels Boixets, á la tarde baixavam al clot de las Falgueras ó jugavam á botxas á sota l' alsina grossa...

Varem passar—y me 'n alabo—uns quants días deliciosos, sense pensar més qu' en menjar, beure, xalarnos y fer broma.

—Sou un gran masover—va dirme el cap de colla al despedirnos, mentres m' apretava afectuosament la mà:—Jamay se borrará de la nostra memoria el recort de las dolsas horas qu' hem passat aquí.—

L' home que se sent dir aixó ¿no s' ha de considerar pagat, y ben pagat, de tots els sacrificis que haja pogut fer?

Donchs l' amo de l' hisenda no es d' aquesta opinió. L' endemá mateix de la marxa dels excursionistas, se presenta don Pau, que á la quinta s' havia enterat de tot, y sense sisquera assentarse, comensa á clavarme l' escándol més gros que orelas humanas han sentit.

¡Lo que va arribar á sortir d' aquella boca!.. Que jo era un imbécil; que lo que havia fet no ho feyan més que 'ls orats; que per obsequiar als forasters no tenia cap necessitat de tirar la casa per la finestra; que més que un administrador era un derrotador pródich, ab l' agravant de que derrotxava lo que no era meu; que fins li cabia el dupte de si tot alló ho havia fet pera agasatjar als excursionistas ó pera divertime jo... Una repulsa, que l' emparat de la porta tremolava.

—¿Y 'ls fems?—va dirme al fi de l' arenga:—¿Ja 'ls heu pagat?

—No.

—¿Y l' adob del carro?

—Tampoch.

—¿Y l' rest que últimament va posarse á la cinia?

—Menos.

—¿Per qué no ho paguéu?

—Perque... perque 'ls diners que vosté va donarme per aixó, me 'ls he gastat obsequiant als excursionistas.

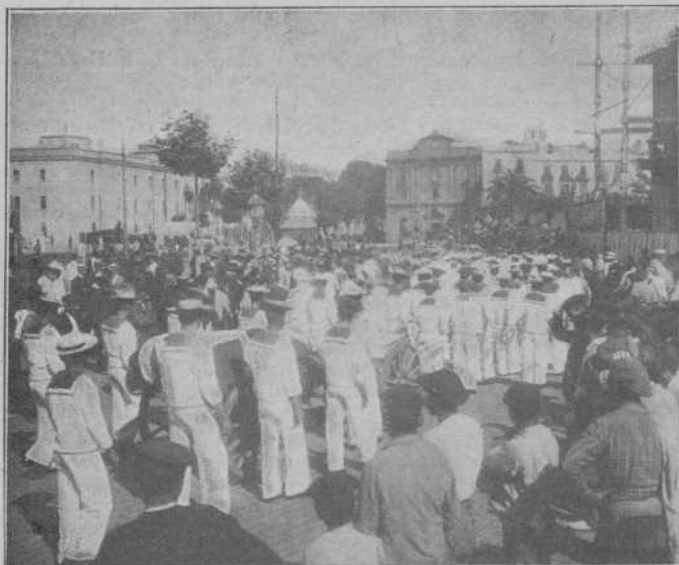
¡Qué vaig haver dit!.. Me pensava que 'm treya 'ls ulls.

—Es á dir que teniu la frescura que desatendre obligacions sagradas, de olvidar las cosas útiles pera cuidarvos de lo que no us importa ni us ha de donar cap profit?... ¿Saben quin nom té aixó en el códich de la decencia?...—

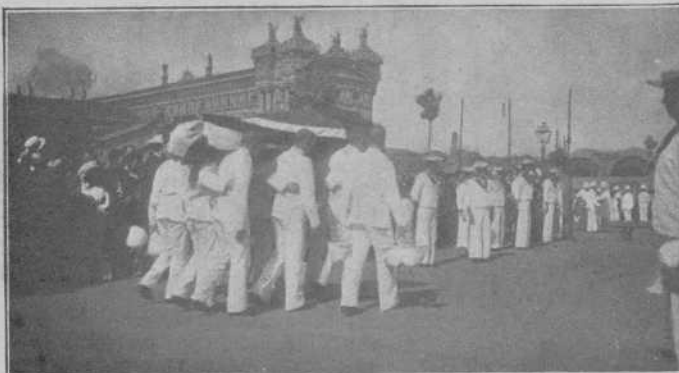
Anava á clavarli un diebarat; pero considerant que l' amo sempre es l' amo, vaig preferir aguantarme y contestarli no més ab un argument d' aquells que no tenen réplica.

—Vosté sabrá molt, D. Pau—vaig dirli,—pero dech manifestarli que s' admira de cosas que no poden ser més naturals. ¿Cren que la meua conducta es filla del capritxo? Donchs

5 DE JULIOL: ELS INGLESOS A BARCELONA

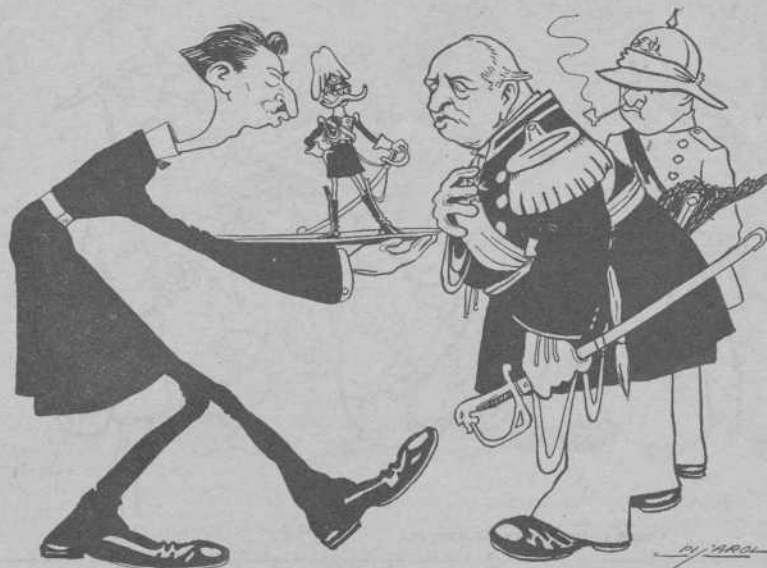

Enterro de dos mariners de la tripulació del "Formidable".

Desembarch dels cadavres á las escalas de la Pau.

EN LLUCH Y EN BERESFORD

—¿Diu que 'ls municipals de caball li agradan tant? Donchs tingui, aquí n' hi regalo un. Fet y fet, á nosaltres no 'ns serveixen de res.

DON GABRIEL Y LA VARA

Si li volen fer deixar, li haurán de pendre á la forsa.

Sort que—lo que 'ls he dit al principi,—don Pau es un ximple, y com un ximple se l' ha de pendre.
¿No están ab mí?

A. MARCH

¡QU' ES BONICH!

Imitació

Qu' es bonich veure un conill fugir llauer del perill quan l' empayta la gossada, pro á la brasa mes m' agrada.

Qu' es bonich veure un bé rós entremitj d' un camp verdós pastorant la corratjola; pro n' es mes á la cassola.

Qu' es bonich á trench d' aubada aná á sentir l' acuellada quan saluda al Sol que ha eixit; pro milló s' está á n' al llit.

Quan de taula us aixequéu qu' es bonich dá un vol á péu per pahí 'l diná; però en cotxe s' hi va milló.

Qu' es bonica una senyora jove, guspa, engrescadora y que vagi ben vestida; pro veyeu, ¡sembla mentida! Aixís á la negligé també trobo que va bé.

Qu' es bonich, va de primera, el tení á la calaixera, ben guardats uns quants mils rals, pro vaja, es més bó gastá'ls.

Qu' es bonich menjá l' arrós assentat sobre 'l terrós y á l' ombra d' un castanyé; pro al Colón tsmbé 'l fan bé.

Qu' es bonich el treballar si á un hom 'l deixan menjar y sovint pot reposar pero, vaja, tal com reja: El que pot fer de burgés crech que disfruta molt més.

Y l' escriure uns quants versets qu' es bonich eixint aquests ab un poch d' inspiració; pro criticá'ls es milló.

L' AVI RIERA

sápiga que al obrar com he obrat no he fet més que imitar l' exemple qu' en cassos parecuts sol donar...

—¿Qui?... ¡Parla!... ¿Qui 'l sol donar?—va exclamar tremolós, á punt de reventar d' ira y indignació.

—L' Ajuntament de Barcelona.—

¡Jesús María Joseph!... Encare 'm ressona en els oídos la paraulota que don Pau va deixar anar. Per respecte á vostés, per respecte á mí mateix, per respecte á la propia corporació municipal no vull repetir-la, pero 'ls asseguro que va ser un mot dels més recargolats y tremendos.

LLIBRES

ORACIONES, de SANTIAGO RUSIÑOL.—Segona edició.— De las obras del celebrat escriptor artista, que ha sapigut conquistar-se un lloch tan senyalat en el camp de las lletas, se n' está fent una edició económica al alcans de las fortunas més modestas. Ara li acaba de tocar el torn á *Oraciones*, qu' es, sens disputa, una de las més inspiradas entre totas las que ha produhit, distingintse per sa mística efusió y sa volada lírica. Eixida de lo més íntim de la

Quan entran, van ab barret.

seva ànima penetra molt endintre del esperit del lector.

Es de celebrar que produccions de tanta estima, gracies á las condicions econòmicas de la edició, no gens renyidas ab la elegancia ni ab l'esmero, puguin arribar á obtenir una merescuda popularitat.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

El camí dels pobres, drama en un acte, original de don J. M. Castellet y Pon. No consta que s' haja representat encare.

... *Antony. (Mestre de ball)*, joguina en un acte y en prosa, de Francisco X. Godo, representada per primera volta al Teatro Romea, la nit del 24 de maig últim.

... *A ca'l plats y oïllas*, joguina còmica en vers, original de J. Asmarats, estrenada el 7 d' octubre de 1902, en el Teatro Zorrilla de Gracia (Barcelona).

RATA SABIA

En vista de que han resultat un fracàs las passadas festas, aprofitant las duptoses circumstancias sanitarias actuals y creyent que 'l fer barrila es licit y oportú á qualsevulga hora, proposém al Excel.lentíssim Ajuntament organisi pera la última quinzena d' aquest mes las següents

FESTAS DE JULIOL

DIA 15

INAUGURACIÓ

A las 5 de la tarde.—Surtida de las trampas, dels nanos y del pendó dels microbis, junts ab el pregoner y la banda municipal. La comitiva seguirá las Rondas, y á cada cantonada 'l nunci farà la

CRIDA

declarant comensadas las festas pestosas de Barcelona

DIA 16

A las 10 del matí.—Funció á la Catedral en l'ahor y

gloria de Sant Sebastiá, ab assistència de todas las Autoritatats.

A las 12.—Inauguració al Parch d' un sortidor de aygua sublimada pera utilitat y servey dels vehíns de Barcelona.

A las 3 de la tarde.—Reparto de xerigot de Yersin á las familias necessitadas.

A las 10 de la nit.—Gran traca valenciana antiséptica al Passeig de Gracia.

DIA 17

A las 8 del matí.—Inauguració de las Conferencias medicas internacionals sobre las bubas.

A las 10.—Colocació de la primera pedra del monument á Kitasato.

A las cinch de la tarde.—Cabalgata industrial anunciadora de clínics, farmacias y productos químichs.

CAMBI SOSPITOS

—MI no querer esta moneda. Osté darme sevillanos... y mi preferir "sevillanas".

O 'LS INGLESOS EN UN "BAR."

Quan surten, ab "mantellina".

A las 11 de la nit.—Funció de gala al Liceo, representantse el drama de l' Echegaray *La peste de Otranto*.

DIA 18

A las 9 del mati.—Concurs eliminatori d' esgrima de xeringa al Palau de Bellas Arts.

A la 1 de la tarde.—Exercicis públics de desinfecció per las brigades de Higiene Urbana a la Plassa d' Armas.

A las 7.—Sessió de controversia microbiana al Ateneo.

A las 7 y mitja.—Sessió de pugilat entre ferranistas y turronistas.

A las 12 de la nit.—Número extraordinari: Incendi de las Barracas de Sant Antoni y altres barriadas infecciosas.

DIA 19

A las 10 del mati.—Benedicció del Lazarato del Beato

DESPEDIDA

—¡Adeu siau, amichs! ¡Torneu aviat, que aquests ti-beris convé repetirlos sovint!

Oriol, pera cent epidemists, creat y sostingut pel clero de Barcelona.

A las 12.—Gran xellis antipestós al Tibidabo para obsequiar als metjes extrangers, ab assistencia de las Autoritats y Cos Consular.

A las 4 de la tarde.—Conferencia al Foment del Treball Nacional para demostrar que 'l comer es anterior y superior a la salut pública.

A las 9 de la nit.—Projeccions de llanterna mágica. Vistas ab microbis de todas las malalties y las sevas evolucions y desarrollo.

DIA 20

A las 10 del mati.—Capta pública pels socis de la «Defensa social» a fi d' aplegar recursos para construir una iglesia dedicada a Sant Roch al cim de Colcerols.

A las 3 de la tarde.—Festival al Anfiteatro del Col·legi de Medicina, ab assistencia de las societats corals «Bacteria Filarmónica», «El Esporo euterpense», «Zoogles Lírica», «El Espirilo musical», «Alegria microcócica» y «Orfeón Protoplasmático».

A las 11 de la nit.—Castell de focs desinfectants a la Plassa de Catalunya.

DIA 21

Dedicat especialment a la delegació facultativa forastera

A las 9 del mati.—Visita al Laboratori Microbiològic. La embaixada mèdica admirarà els conills màgichs y las ratas miraculosas refractarias a la peste, a la coli-bacilosis y a la infecció cadavèrica.

A las 10.—Distribució d' ampollas de Vermouth microbià als regidors, delegats forasters y representants de la premsa.

A las 12.—Viatje als pous de Moncada. Anàlisis bacteriològic de las ayguas y gran tiberi municipal ab preparacions del Laboratori de la Maison Dorée.

A las 4 de la tarde.—Colocació de la segona pedra al edifici destinat a banys públics y safretjos higiènichs del carrer de Pujadas.

A las 5.—Visita al monument del Dr. Robert.

A las 6.—Visita al Hospital de Sant Pau.

A las 7.—Visita al Hospital Clínic.

DIA 22

A las 10 del mati.—Gran manifestació en defensa dels sacratíssims interessos del Comerç y de la Industria. Las forasas vivas protestarán davant de las Autoritats contra 'ls microbis que 'ls perjudican.

A las 11.—Obertura de la Exposició de malas arts industrials y trampas comerciales: Productes adulterats, conservas envenenadas, vins de fuxina y campetxo, farinas ab sulfat de barita, pesos buyts, balansas desafinadas, mitjas canas curtas, mesuras de doble fons. Secció

d' aparatos de la industria matutera, auxiliar del comers, etc., etc.

A las 5 de la tarde.—Funció de putxinel·lis á la Real Academia de Medicina pera entreteniment y diversió dels avis de la Ciència. En Banyeta y en Garrofa disputarán sobre la glánola, fent referència á las epidemias de 1833 y 1651.

Acabada la funció se servirà xocolata ab pastels fets á la entrada de la Academia.

DIA 23

A las 8 del matí.—Rogativas á Sant Felip Neri pels socis de la Academia Médica de Sant Cosme y Sant Damià.

A las 11.—Concurs d' apestats: Premis als qui presentin bubons més extraordinaris.

A las 4 de la tarde.—Inauguració del forn crematori al Cementiri Nou.

A las 9 de la nit.—Auto de fè á Ca'n Tunis de tots els traços vells y materias contaminosas recullidas á Barcelona, previa indemnissació als particulars.

A las 10.—Gatzara municipal á Miramar pera probar la eficacia dels preparats tònichs y nutritius del Laboratori «Hotel Colón».

A las 12.—Gran ball de gala al magnífich palau de la Sanitat marítima (al cap-d' avall del moll de Barcelona).

DIA 24

Ultim dia de las festas

A las 10 del matí.—Sessió extraordinaria al Saló de Cent á fi d' aprovar una nova emissió de lánimas del Deute, import cent milions de pessetas, denominada «Empréstit sanitari», destinada á higienisar Barcelona y pagar el gastos d' aquestas festas.

A las 12.—Xerínola municipal á Ca'n Justin, ab xampany esterilissat.

A las 8 de la nit.—Gran cabalgata alegórica.—Comitiva: guardia municipal montada, pendó de la ciutat, trampas, comparsa de bacterias, carro de la Miséria, colla de drapayres y escombriayres, carro de la Bruticia, acompanyament de ratas, coro de clavegueras, carro de la Pór, carros del sistema inodoro adornats y enflocats, carromato del Microscopi, pendó de la sabiduría, representacions de las Academias de Medicina y Farmacia, Claustres de ditas Facultats, corporacions mélicas y d' higiene, carrossa de la Ciència tirada per burros, carrossa dels Bons Aliments, comparsa de tranquils, brigada municipal de las regadoras, colla dels pulverisadors mata-microbis, bombers de la secció crematoria, gran carro apoteosis de la Salut, il·luminat ab bengalas, música de la Creu Roja.

Per la Comissió organissadora,

FOLLET

TÍVOLI

Las mil y una noches es un' obra de aquellas qu' en el títol porta senyalada la seva duració. Ha de representarse *mil y una nits* .. pero no totes de una tirada, sino á glops. Per aixó l' empresa del Tívoli quan no sab que representar, posa en el cartell *Las mil y una noches*.

NOVETATS

Ahir dijous havia d' estrenarse la nova producció de 'n Benavente titulada: *Rosas de otoño*.

Ja tenim tela tallada pera la setmana próxima.

GRANVÍA

Género infim á tot drap... y sixó á pesar de la calorassa. Será lo que diuhén: «un clavo saca otro clavo».

Una de las artistas que 's veuhén cada nit més aplaudidas es l' Amparo Molina que té un bon repertori de cançons espanyolas, las quals cantadas y interpretadas

com ella sab, son capassas d' encendre l' esca, sense necessitat de misto.

NOU RETIRO

La companyia del género xich castellá procura donar varietat als programas ab algunas produccions valencianes, tals com *Les barraques*, *El casament del dimoni* y *El presilari*, que 'l públich escolta ab gust y aplaudeix per son caràcter típich.

Ja té rahó l' aforisme: «En la varietat está 'l gust».

BOSQUE

Ab *Otello* vá reaparèixer en Cardinali. Pel cantant no en vá ha passat el temps; pero l' artista 's conserva encare y logra ferse aplaudir ab justicia. Se distingí en el monòlech del acte tercer y en la escena de la mort.

La Villar feu una *Desdémone* hermosissima... y ben intencionada. A haver estat una mica més segura, el gran Verdi, desde l' altre mon, no hauria tingut res que reprotxarli. Ara 'm sembla que devía dirli:—Bambina mia, bisogna studiare...

En Gil Rey en el paper de Yago cantá de una manera molt arrodonida el *Credo*, guanyantse una verdadera ovació.

Tots els demés intérpretes, regulars, y 'l mestre Vehils, treballant de ferm pera quedar com un home.

De la *Carmen* els no faig franch.

La Srta. Frau, protagonista, que té tant de contralt com jo de tiple de la Capella Sixtina, ja compendrà qu' es impossible que hi haja *Carmen* sense *Carmen*.

NOU

En aquest teatro hi han pres carta de naturalesa 'ls estrenos del género xich.

El mal de amores es una sarsuela en un acte dels germans Alvarez Quintero. Encare que ben analissada no acusi una gran novetat, ni en l' acció ni en els tipos, l' obra está tramada ab molta trassa y escrita ab singular primor, te molt ambient, y ab totes aquestas condicions es inútil dir qu' engaña al públich interessantlo vivament y recreantlo de veras.

La música del mestre Serrano no careix de mérit; pero té un defecte, y es que l' obra podía molt ben anar sense ella... En aquest concepte no passa de ser un adorno; pero un adorno massa postís.

El dinero y el trabajo es una sarsuela melodramática dels Srs. Jackson y Rocabert, ab música dels mestres Vives y Saco del Valle, de un caràcter y una intenció molt semblant á la titulada *El Túnel* de algún dels mateixos autors.

Es alló de tenir el motillo entre mans y no 'saberlo deixar.

L' obra ha sigut presentada ab cert esmero escenogràfic, tal com ho exigeix el seu argument.

La tiple Srta. Muela fou molt aplaudida en una romansa.

N. N. N.

¡Aaah!...

—Passi, passi, senyor metje...
Com que 'l doctor Xirinachs,
qu' es el qui sempre ens visita,
ara es fora, el vigilant
ens ha atrassat á vosté.
Dispensim la llibertat,
pero quan las circunstancias
ho exigeixen...

—Al gra, al gra.

¿De qué 's tracta?

—El meu marit

no está bé. Ja fa cinch quarts
que 'ns ha perdut la paraula.
Ha arribat d' un gran sopar
que s' ha dat no sé en quin siti,
y al dir *buenos...* ¡pataplaf!
se 'ns ha quedat fet un enza.
—Caramba!... Pero, veyam...

A PESAR DE L' ALIANSA

Nota parisenca

—¡Ah!... Ab els russos, desde 'ls últims aconteixements, no hi fem cap operació que no sigui al contact.

EN FIVALLER AL PRIMER PIS DE LA CASA GRAN

—Senyors: Aixó es el Saló "de Cent", y sempre "de Cent" ha sigut; pero si continúan destinantlo exclussivament á banquets y xirri-nolas, haurém de canbiarli 'l nom.

Sent qüestió d' un malalt nou á qui un hom no ha cuydat may, avans d' entrá á examinarlo, per aná un xich orientat donguim algunas noticias...
¿Quina edat té?

—Cinquanta anys.

—¿Es fort?

—No ho son tant els roures.

—¿A costuma á estar malalt?

—Es la primera vegada que fa llit.

—Sí qu' es estrany!...

¿Y diu que no 'ls hi contesta?

—Allí 'l trobará estirat lo mateix que un sach de palla.

—Pero á veure... parli clar:

vosté qu' es la seva esposa,

¿no malícia, no sab

á qué dimontri 's pot deure

aquesta especie d' atach?

—¿Qué li diré!... Jo, ab franquesa,

he arribat á sospitar

si aixó li ve de la vida

que mesos há está portant.

—Explicuim'ho tot.

—Figuris

que á casa no hi para may. Sempre ha d' aná á menjá á fora: el matí pel regular surt per 'llá las nou y mitja, y quan torna més aviat son las dugas ben tocadas de la nit.

—Molt bé; endavant.

—Durant tot' aquestas horas, ell mateix ens ho ha contat, tingui molta ó poca gana, no fa res més que menjar. Un esmorzar de primera, un dinar que 'l general no 'l té sinó en certas festas, un sopar de lo més car que 's dona en las millors fondas...

Ahir—per no fer més llarch aquest dolorós relato,— ahí 'ns deya molt formal que durant la senmana última

AL ATENEU BARCELONES

—Perque vejeu, ¡oh gloria llegítima!, que aquí 'l caciquisme no hi tindrà jamay cabuda, vos nombrém president ¡per quarta vegada!

DE RETURN A BOMBAY

—Y donchs ¿qué heu fet á Barcelona?
 —Que valg haverne de fugir á marxas dobles. De tal modo están allí las clavegueras, els mataderos, las vaquerias y 'ls mercats, que si no toco pipa, m' hi moro jo.

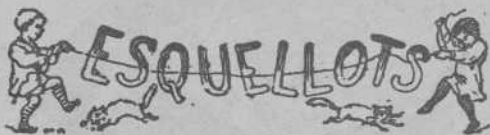
ha menjat lo qu' en mitj any
 sol menjarse una persona.
 Dfu que hi ha días que ha estat
 en sis fondas diferentas
 y tres restaurants.

—¡Carám!
 Si es aixís, ja entench la causa
 del seu mal: es qu' es un fart.
 —¿Fart? No ho cregui, doctor: menja,
 menja en excés, es vritat;
 pero aixó en ell no es un vici
 sino un deber.

—¿Deber? ¡Cá!
 —¡Vaya! L' ofici l' hi obliga.
 —¿De qué fa?

—De concejal.

HRLIUS

Ja tenim governador nou. Un general que vesteix
 de país, pero que per dintre porta 'ls entorxats
 sempre.

Poch coneix á la Provincia, y perque tot se corres-
 pongui molt fácil será que tamoch la Provincia l'
 arribi á conèixer á n'ell. Aixís estarém tants á tants.

El día de la seva arribada, tan bon punt se vejà
 rodejat dels noys de la premsa, ávits d'impres-
 sions, els hi disparará aquestas frases á manera de
 tiro de revólver:

—Señores: nada sé; nada puedo decirles.
 No 'ls hi va dir:—¡Vayan ustedes al cuerno!—per-
 que es un home educat; pero pels efectes vé á ser lo
 mateix.

Al día següent hi tornaren á recullir noticias, y'l
 porter els pará al peu del despaig, dihentlos hi que
 no hi havia novetat.

No será extrany qu' en lo successiu el trobin mon-
 tant la guardia, ab el fusell terciat, passejantse amunt
 y avall del corredor, y cridant tan bon punt vegi la
 sombra d' un periodista:

—¡Atrás, paisano!
 ¡Y diihen que gobiernan els demócratas monár-
 quichel..

Se diu que 'l general Fuentes no vol soltar pren-
 das fins y á tant qu' estigui ben orientat.

¿Vol un medi d' orientarse ben depressa?
 Abandoni l' edifici del Govern Civil y passi á hos-
 tatjarse á la Fonda d' Orient.

A las molts personas que van visitar el *Bulwark*,
 el día en que l' almirall Beresford va obsequiarlos ab
 un *Tea*, ¿qué dirian qu' es lo que més els hi va crid-
 ar l' atenció?

¿La grandiositat del bastiment? ¿Sa formidable
 fortalesa? ¿Els imponents canóns? ¿La magnificencia
 del despaig del almirall?

Res d' aixó.
 Lo que més els va xocar fou un tipo vestit d' es-
 cocés, ab las pantorrillas al ayre y tocant ab gran
 efusió 'l sach dels gemechs. ¡Y ab quin dalit bufava!

¡Y quins sons més planyívols feya sortir del instrument!

—¡Qu' es extrany aixó!—exclamava un visitant.—
Forman els inglesos la nació que té menos motiu
pera queixarse de la seva sort, y teniu, portan el
sach de gemechs á dintre dels seus acorassats.

¿Quí serà l' arcalde nou?
Uns diuhen qu' en Bosch y Alsina. Asseguran al-
tres qu' en Bosch y Puig.
Género paisatjista.
Perque de totas maneras sempre 's parteix de la
base de que ha de ser un *Bosch*.
¡Si serà perque al *bosch* s' hi fan bolets!

No obstant, la gran boletada tindria efecte si 's
cumplían els pressagis d' alguns que atribueixen al
govern el propósit d' enviarnos per arcalde á un ex-
ministre castellá, que ni menos es vehí de Barcelona.
Jo no crech que arribi á tant la desaprensió del
Sr. Montero Ríos.

En tot cas hauria de procurar que 'l favorescut
sapignés tant de gimnástica, que fos capás de sal-
tar, sense ferse mal, desde 'l balcó de la Casa Gran
á la Plassa de Sant Jaume.

Ha sigut molt ben rebut per la opinió pública un
dictámen de la Comissió de Governació, aprovat per
l' Ajuntament autorisant als jutjes municipals pera
celebrar els matrimonis civils en els salóns d' actes
públichs, convenientment habilitats de las tenencias
d' arcaldia, en tots els cassos en que 'ls contrayents
ho sollicitin.

A pesar de tractarse de donar una prova de con-
sideració als ciutadans que contrauhen matrimoni,
dos regidors perdigots, els Srs. Albó y Cambó, van
fer oposició al dictámen.

Y aixó que 's tracta de dos regidors solters. Pero,
en cambi, com á bons católichs, son enemichs acé-
rrims dels actes civils.

Confíem que ab el temps s' anirán... *civilisant*.

¿Pero senyors de la Lliga regionalista: es que ja
no teniu confiança ab la *bona sombra* de la vostra
gloriosa llar, alberch del gran Diccionari electoral,
que per tractar d' eleccions aneu á demanar hospita-
lidad al Sr. Güell?

¡Si 'us haureu figurat qu' en el fúnebre recinte de
aquella tétrica mansió, esclatarán en el vostre cer-
vell ideas més llumenosas!...

Per lo vist la reunió allí celebrada pels perdigots
més mascles va tenir per objecte veure de conquistar
el concurs electoral de certas associacions de Barce-
lona, que res tenen que veure ab la política.

El parany está ben conjuminat.

Se confeccionará una candidatura de cinch: dos
perdigots y tres representants de las associacions
indicadas; el dos perdigots farán de Prat de la Riba,
es á dir: sortirán per minoría; y 'ls tres represen-
tants de las associacions farán de Plaja y de Anicet
Noguera, ó com si diguessim pagarán el gasto.

Y per afalagar als paganos, els perdigots els hi
diuhen que representan á las classes *vivas* de Barce-
lona.

Quan si 's deixan agafar en el parany, millor serà
que 'ls diguin que representan á las classes *tontas*.

¡POBRES COMICHS!

—¡Tot se tanca, tot s' acaba, tot queda desert!...
Aném, aném "con la música á otra parte".

L' ORDENANSA DE 'N LLUCH

—Vacha, yo no tengo el cutis tan fuerte: si él no di-
mite, yo sí.

EL PRIMER BANY

—¿Cóm estava l'aygua?
—Fresca, neta... y lliure d'inglesos.

OBERTURA DE LA CAMPANYA ELECTORAL

Reaparició de la comparsa carca-regionalista.

Una notícia que farà venir l'aygua á la boca al arcalde Lluch.

Se tracta de un yankee, mister Kessler, no sé quantas vegadas millionari, que acaba de donar un banquet en l' Hotel Savory de París, que li ha costat la friolera de 3,000 lliuras esterlinas (75,000 franchs) per convidat.

Els convidats eran 34. Import total del banquet: 102,000 lliuras esterlinas (2,550,000 franchs).

Naturalment que no tot se n' ha anat en menjar y beure. La major part de la quantitat gastada s' invertí en l' arreglo del local, convertit en un canal veneciá, en el qual els camarers anavan vestits de gondolers y servían en góndolas petites als convidats reunits en una góndola mes gran suntuosíssima. Pintors de primera fila reproduhiren algunas escenas venecianas, y un bon aplech de cantants de primo cartel lo amenisaren l' ápat, executant notables composicions. Entre ells hi figurava 'l tenor Caruso (aquí á Barcelona 'l varen xiular) y qu' en aqueixa festa de París va cobrar 450 lliuras esterlinas (11,250 franchs.)

Unicament las flors costaren més de 10,000 franchs.

¡Ja ho veu, Sr. Lluch, si no valfa la pena de que mister Kessler, s' hagués recordat de convidarlo! Un ápat aixís... é poi morírel

¿Saben quan costaria un via'je á la lluna?

Suposém que s' hi pogués anar en ferrocarril, un bitllet de tercera, segons las tarifas nort-americanas que son las més módicas, valdria 930,000 duros.

Aquest preu explica la distancia que separa á la terra del seu satélit.

A rahó de 60 kilómetros per hora, 'l viatge duraria 2,500,000 horas, ó com si diguessim 104,166 días, que forman 285 anys.

Vels'hi aquí una tarifa y una duració que Jules Verne no va tenir en compte.

Xascarrillo de postres:

Un tipo original qu' en todas las cosas porta sempre la contraria, deya:

—Marconi s' ha fet célebre inventant la telegrafia sense fils; donchs bé, jo penso ferme'n també inventant els fils sense telegrafia.

La sogra d' en Lluis está gravíssimament malalta.

—Y bé Doctor—pregunta ab ansietat en Lluis—diguim ab tota franquesa la seva opinió.

—Molt mala—respón el metje—pero encare tinch una mica, miqueta d' esperansa.

En Lluis en l' últim extrém de l' ansietat:

—¿Per ella ó per mí?

En Batista conta las peripecias ocorregudas ab motiu del seu matrimoni.

—Figureuvos que jo 'm vaig casar ab la Paula, al mateix temps que 'l meu cusí Cosme 's casava ab la Elvira. Per economia y divertirnos més varen ferse las dos bodas juntas. Gran ápat, balladas y copas de xampany á desdir. A mitja nit estavam tots xirlis. Y fins l' endemá ni 'n Cosme ni jo varem adornarnos del estropici. Al anárnose'n á dormir havíam cambiat de dona.

A LA CAIXA MUNICIPAL

—Venim á cobrar el compte...
 —Tendrán Vdes. que perdonar, pero con la broma de los ingleses nos hemos quedat sin un clau. Vuelvan á fin de mes, que si no viene otra escudra, tal vez haya dinero para Vdes.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Sa-ba-ta.*
- 2.ª Id. 2.ª—*Se-re-no.*
- 3.ª SINONIMIA.—*Cassa—Cassá.*
- 4.ª TARGETA.—*Pansas—Marlet—Cera.*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Mercantil.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Per magranas los magraners.*

TRENCA-CAPS

XARADA

¿Vritat *Hu-dugas-tres-quatre*
 qu' ets el sinónim vritat
 d' aquell raig de llum que inonda

MARRECH REBELDE

—Senyor mestre, ¿per qué m' ha tret el noy d' estudi?
 —¡Perque es la "peste"!

l' antre del cor llatzerat?
 ¿Vritat que 'l *dos-tres-inversa*
 t' empelta alé per volar
 pressurosa, esvalotada
 vers el dolor y el pesar?
 ¿Vritat que *girat-hu-versa*
 ditxosos els temps de pau
 en que, *quart tot cos*, no hi hagi
 ni reixas ni cap esclau?

J. COSTA POMÉS

ENDAVINALLA

Que tinch boca tu veurás
 sens ser bestia ni persona;
 tinch pa y no 'n menjo, porque
 qui 'm sol usar no me 'n dona;
 pro en cambi d' aixó, lector,
 m' ompla la boca á vessar,
 y per donarse gust ell
 m' hi crema tot el menjar.

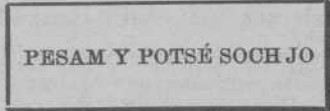
J. MORET DE GRACIA

CONVERSA

—¿Que no ho sabs Peret?
 —No Paco.
 —Donchs la noya s' ha promés.
 —¿Ab aquell de Montornés?
 —No: ab un altre de més maco.
 Per cert, noy, que 'l nom que té
 es bastant raro.—¿De veras?
 —Sí.—¿Com se diu?—¡Oh! t' esperas.
 Els dos ho hem dit; busca bé.

OILIME TILOP

TRENCA-CLOSCAS

Formar ab aquestas llettras el nom y apellidos de un meu amich, poeta y colaborador de LA ESQUELLA y La Campana.

F. JOANET

ROMBO

- Consonant.
- A Barcelona n' hi ha.
- Nom de dona.
- Nom d' home.
- Lloch d' aygua.
- Els volátiles ne tenen.
- Vocal.

CARLOS R. FONTAS

GEROGLÍFICH

×
 I | MOS
 MO MO
 TRIAR
 I

LL. CARRÓ C.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20
 Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Oim, 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Acaba de publicarse **5.º CUADERNO**
SEGUNDA SERIE

ESPLÉNDIDO ÁLBUM DE FOTOGRAFÍAS DE LA CAPITAL Y SUZODORES

16 vistas cada cuaderno

30 CÉNTIMOS Fuera de Barcelona, 35 céntimos

AVISO Podemos servir los 12 cuadernos de la PRIMERA SERIE, al precio de 30 céntimos cada cuaderno.

EL ARTE

DEL

COLORIDO

con un tratado especial para ilustrar
Tarjetas postales

Ptas. 1

LUIS MOROTE

**Rebaño
de almas**

Un tomo, Ptas. 1

CHAMPFLEURY

Desdichas de un Profesor

Versión española

DE

L. RUIZ CONTRERAS

Ptas. 2

EL PRACTICÓN Tratado completo de cocina, por
ANGEL MURO. . . Ptas. 5

SANTIAGO ** **Oraciones** Edició popular
*** RUSIÑOL Ptas. 1

DEMÀ DISSAPTE

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

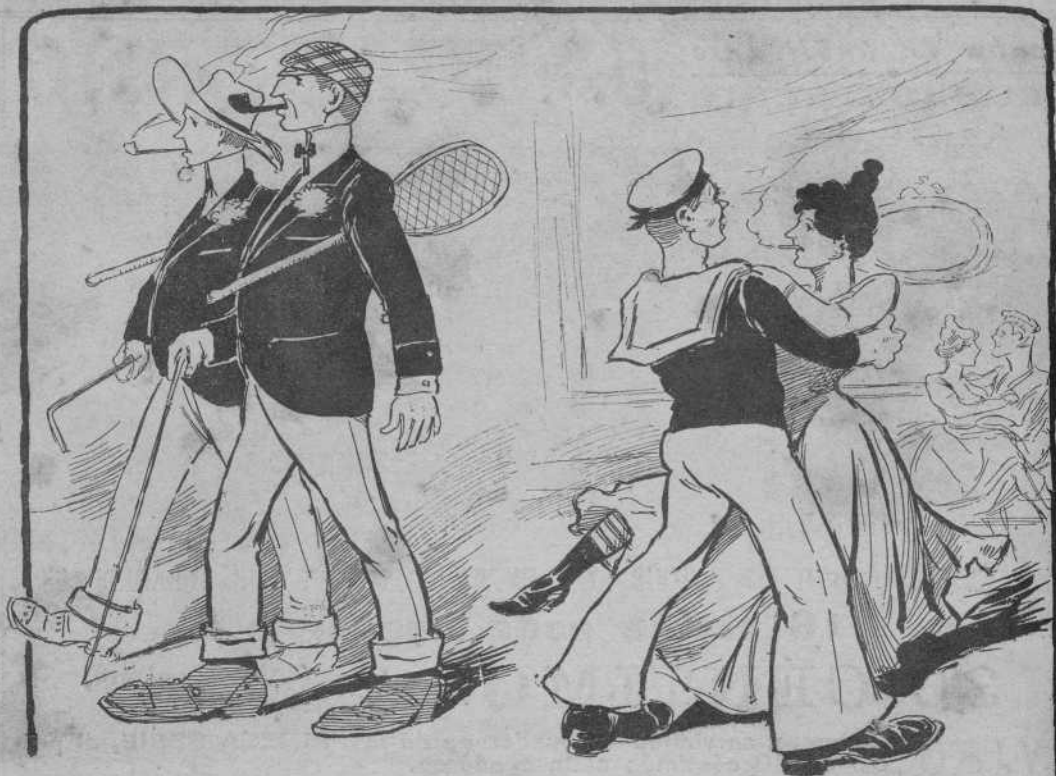
8 PLANAS DE ILUSTRACIÓ Y TEXT

Alguna de las láminas anirá impresa á dos colors

PREU 10 CÉNTIMS

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebirà á volta de correu, franca de ports. No responem d'extràvius, si no 's remet ademés un ral pera certifiicat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

ELS INGLESOS A BARCELONA

Xeflis á totes horas, "juergas" que deixan blau;
vaja, que si aixó es guerra, ni may que hi hagi pau.